उड्डामरतन्त्र n. Titel eines Tantra.

उड्डामरिन् Adj. *einen entsetzlichen Lärm machend* Bâlar. 50,4.

उड्डामरेश्वरतन्त्र n. = उड्डामरतन्त्र.

उड्डियाण N. pr. einer Oertlichkeit.

उड्डियान *eine best. Fingerstellung.*

उड्डीन n. *Aufflug, Flug.*

उड्डीयकवि m. N. pr. eines *Dichters.*

उड्डीयन n. *das Auffliegen.*

उड्डीयान = उड्डियान.

*उड्डीविन् m. N. pr. einer Krähe. Vgl. उड्डीविन्.

*उड्डीश m. 1) Bein. Çiva's. — 2) Titel eines Werkes.

उड्र m. Pl. N. pr. eines Volkes.

*उणक, f. ई gaṇa गौरादि. उकण v. l.

उणादि m. Pl. *eine best. Klasse von Suffixen.* Die °सूत्राणि behandeln dieselben. °वृत्ति f. *ein Commentar zu diesen* Sûtra Aufrecht, Uéval. S. 1, Çl. 4.

उणुक m. 1) *Säckchen, Netz.* — 2) *Magen* Bhâvapr. 4,168.

उणेरकसञ्ज् f. *eine Art Gebäck.*

*उत् Indecl. = 2. उत.

1. उत Partic. von वा, वयति.

2. उत Indecl. 1) *und, auch.* उतो *und auch,* उत स्म *und zumal,* उत–उत, उतो–उत, उत–उतो, उतो–उतो *sowohl — als auch,* उत वा *oder auch,* वा–उत वा, उताहो वापि–वा, उत–वा (kann auch fehlen) *entweder — oder.* — 2) Fragewort. उत–आहो (*oder*). Sehr häufig in einer doppelten oder mehrfachen Frage an zweiter und folgender Stelle, d. i. *oder.* Kann auch durch वा, आहो, स्विद् und आहो स्विद् verstärkt werden und mit वा, अथ वा, आहो स्विद् wechseln. Selten wird an zweiter oder folgender Stelle किम् vor उत wiederholt 129,9. — 3) किमुत *wie viel mehr, — eher, — weniger* (in einem negativen Satze). — 4) im Epos häufig blosses Flickwort, insbes. am Ende eines Verses 52,4. 61,9. 163,20. — 5) *उताधीयीत soll so v. a. बाढमध्येष्यते sein.

उतङ्क fehlerhaft für उत्तङ्क.

उतथ in Verz. d. Oxf. H. vielleicht fehlerhaft für उतथ्य.

उतथ्य m. N. pr. eines Âṅgirasa. उचथ्य die ältere Form.

उतथ्यतनय m. Patron. Gautama's.

*उतथ्यानुज und *उतथ्यानुजन्मन् m. Bein. Bṛhaspati's, *der Planet Jupiter.*

उताहो s. u. 2. उत 2).

उतूल m. 1) *Knecht* Pâr. Gṛhj. 3,7,1.2. — 2) Pl. N. pr. eines Volkes MBh. 6,361. उलूत v. l.

उत्क 1) Adj. (f. आ) *sich sehnend nach, heftig verlangend.* Die Ergänzung im Infin. oder im Comp. vorangehend. — 2) wohl n. *Sehnsucht, heftiges Verlangen.*

उत्कच Adj. 1) *haarlos.* — 2) *aufgeblüht.*

उत्कचय्, °यति *das Haar aufstecken, — aufputzen.*

उत्कच्छा f. *ein best. Metrum.*

उत्कञ्चुक Adj. *des Mieders beraubt* Spr. 2302.

उत्कट 1) Adj. (f. आ) *a) das gewöhnliche Maass überschreitend, überaus gross, — stark, — heftig.* करभोत्कटमूर्धज Adj. *dessen Haare die Dicke eines Elephantenrüssels haben* MBh. 3,280,46 (= उष्ट्रसदृशकेश Nîlak.). उत्कट° Adv. *in hohem Grade, heftig.* — *b) reichlich versehen mit, strotzend von* (im Comp. vorangehend). — *c) trunken, toll, rasend.* — 2) m. *a) *die zur Brunstzeit aus den Schläfen des Elephanten träufelnde Flüssigkeit.* — *b) Saccharum Sara* oder *eine verwandte Grasart.* — *c)* N. pr. eines Dichters. — 3) f. आ *a) *Laurus Cassia* und *eine Art Pfeffer* (Râgân. 6,17). — *b)* N. pr. einer Stadt. — 4) n. *a) *die Rinde von Laurus Cassia.* — *b) eine Art Tanz* S. S. S. 258.

उत्कटिका f. und °सन n. *das Sitzen auf dem Erdboden mit ausgestreckten Beinen (im rechten Winkel).* Vgl. उत्कुटक.

उत्कटुक s. उत्कुटक.

उत्कणिका f. fehlerhaft für उत्कलिका.

उत्कण्टकित Adj. *mit aufgerichteten Dornen, — Härchen* Kâd. 253,8. II,70,17. 79,10. 121,23.

उत्कण्टकिन् Adj. dass. Kâd. II,134,7.

उत्कण्ठ्, °ण्ठते 1) *den Hals in die Höhe richten.* उत्कण्ठित *d. H. in d. H. richtend* Spr. 1753. — 2) *sich sehnen nach* (Dat.) Prasannar. 15,9. mit Infin. Prij. 13,14. उत्कण्ठित *sich sehnend nach* (प्रति oder Dat. Prasannar. 23,5); *verliebt.* — Caus. उत्कण्ठयति 1) *machen, dass Jmd* (Acc.) *den Hals in die Höhe richtet.* — 2) *in Jmd* (Acc.) *Sehnsucht erwecken.* — Mit प्र Caus. *in Jmd* (Acc.) *Sehnsucht erregen.* — Mit सम् *sich sehnen, wehmüthig zurückdenken.*

1. उत्कण्ठ Adj. 1) *den Hals in die Höhe richtend.* — 2) *mit offener Kehle.* नद् so v. a. *aus vollem Halse schreien.* — 3) *sehnsüchtig.* °म् Adv. Spr. 1753.

2. उत्कण्ठ 1) m. *a) *Sehnsucht.* — *b) quidam coeundi modus.* — 2) f. आ *Sehnsucht, wehmüthige Gedanken um einen geliebten Gegenstand, Verlangen nach* 163,3.

उत्कण्ठक Adj. *Sehnsucht erregend.*

उत्कण्ठमाहात्म्य n. Titel eines Werkes.

उत्कण्ठाय्, °यते *den Hals in die Höhe heben,* so v. a. *wieder Muth fassen.* °यित n. impers. Prasannar. 135,14.

उत्कण्ठेश्वरमाहात्म्य n. Titel eines Werkes.

उत्कता f. 1) *Sehnsucht, Verlangen nach.* — 2) **Pothos officinalis Roxb.*

*उत्कन्दक m. *eine best. Krankheit.*

उत्कंधर Adj. *mit erhobenem Halse* Râgat. 8,3324.

उत्कम्प 1) Adj. *erzitternd, zitternd.* — 2) m. (adj. Comp. f. आ) *das Erzittern, Zittern* 290,3.

उत्कम्पन n. *das Erzittern.*

उत्कम्पिन् Adj. 1) *erzitternd* Spr. 4366. Kâd. 247, 13. II, 84,22. *wallend* (Busen) Chr. 316,30. — 2) am Ende eines Comp. *erzittern machend.*

उत्कर m. (adj. Comp. f. आ) 1) *Auswurf, Schutt, — haufen.* — 2) *Haufen, Menge.* — 3) *das Zappeln mit Händen und Füssen* Bhâvapr. 1,138.

उत्करणिका f. *Kehrichthaufen* Comm. zu Gobh. 1,4,11.

उत्करिका f. *ein best. süsses Gericht* Kull. zu M. 5,7 (तत्करिका gedr.).

*उत्करीय Adj. von उत्कर.

*उत्कर्कर m. *ein best. musikalisches Instrument.*

उत्कर्ण Adj. *die Ohren emporrichtend.*

उत्कर्णताल Adj. *mit den Ohren zu klatschen beginnend* (Elephant) Kathâs. 12,19.

उत्कर्तन n. *das Ausschneiden.*

उत्कर्तम् Asbol. *ausschneidend* Çat. Br. 13,7,1,9.

उत्कर्तर् Nom. ag. *Förderer.* Nom. abstr. °र्तृत्व n. Nṛs. Up. in Ind. St. 9,154.

उत्कर्ष 1) Adj. *prahlerisch.* — 2) m. *a) Aufschwung, Zunahme, Zuwachs; Erhebung zu etwas Besserem; das Hervorragen, Vorwiegen, Vorrang, Uebergewicht, Uebermaass.* — *b) das Ausnehmen, bei Seite Lassen.* — *c) Selbstüberhebung.* — *d) Aufschub* Njâjam. 5,1,23.33.35. Comm. zu 4,10.

उत्कर्षक Adj. *steigernd, hebend.*

उत्कर्षण 1) n. *a) das Hinaufziehen.* — *b) das Ausziehen* (eines Kleides). — 2) f. ई *eine best.* Çakti.

*उत्कर्षम् Absol. *auseinanderziehend.*

उत्कर्षसम m. im Njâja *das Sophisma: a und b haben eine Eigenschaft mit einander gemein, folglich auch eine andere.* Njâjas. 5,1,4. Sarvad. 114,10.

*उत्कर्षित Adj. von उत्कर्ष.

उत्कर्षिन् 1) Adj. *den Vorrang habend, vorzüglicher, besser* 249,14. — 2) f. °षिणी *eine best.* Çakti.

उत्कल m. 1) Pl. N. pr. eines Volkes. Sg. Name des Landes. — 2) N. pr. eines Sohnes des Dhruva und des Sudjumna. — 3) *Lastträger. Vgl. उतूल. — 4) *Vogelsteller.*

उत्कलखण्ड m. n. Titel eines *Abschnitts* im Skandapurâṇa.